

Column: Merkiavelli

Econoom Brzeski over de 'monetaire unie met Duits signatuur'

Achtergrond - 13 december 2012

Merkel blijft een fenomeen. Vaak onderschat en belachelijk gemaakt, maar uiteindelijk staat ze er nog steeds. De Europese top van vandaag en morgen zal duidelijk maken dat de vaak bekritiseerde politiek van aarzelen en kleine stappen, het aanmodderen, zegeviert.

Cubaanse toestanden in Duitsland. Afgelopen week werd bondskanselier Angela Merkel met bijna 98 procent van de stemmen herverkozen als leider van haar partij, de christendemocratische CDU. Geen charisma, geen speechtalent en geen visie. Maar toch staat Angela Merkel nu al twaalf jaar aan de leiding van de grootste partij van Duitsland en is ze zeven jaar bondskanselier. Zoals de oude mannen van de CDU nog steeds verbaasd en hoofdschuddend applaudisseren voor hun leidster, zal het vandaag en morgen ook de Europese leiders vergaan. Ook zij zijn slachtoffer geworden van Merkiavelli.

Merkel blijft een fenomeen. Vaak onderschat en belachelijk gemaakt, maar uiteindelijk staat ze er nog steeds en zijn haar politieke tegenstanders in binnen- en buitenland verdwenen. Ook de ster van de nieuwste uitdager, François Hollande, is snel getaand. De Europese top van vandaag en morgen zal duidelijk maken dat de vaak bekritiseerde politiek van aarzelen en kleine stappen, het aanmodderen, zegeviert.

Ondanks alle kritiek op en soms ook minachting voor Merkel zullen de Europese regeringsleiders groen licht geven voor een monetaire unie met een Duitse signatuur. Het tijdschema blijft onduidelijk, maar de verschillende elementen van de verbeterde eurozone worden steeds zichtbaarder. Europees banktoezicht, maar dan alleen maar (beginnen met) de grote banken, en geen Europese depositogarantiestelsels. Meer macht voor de Europese Commissie. Bindende afspraken over structurele hervormingen, maar geen euro-obligaties. Financiële stimuli voor hervormingen, maar geen groei-initiatieven met meer schulden. Officieel is het een plan van Europees president Herman Van Rompuy, maar de stempel van Angela Merkel valt niet te ontkennen.

De aard van de eurocrisis maakt dat de Merkeliaanse politiek van aarzelen, draaien en onderwerpen afpakken van de oppositie ook in Europa zo succesvol is. De eurocrisis kon niet opgelost worden met snelle machoacties of met een Duitse

blanco cheque voor noodlijdende landen. Het probleem in de eurozone is immers niet de aarzeling van Merkel, maar de aarzelende politiek in veel Zuid-Europese landen. Structurele hervormingen kwamen amper zelfstandig of vrijwillig tot stand, maar alleen onder extreme druk van buitenaf. Eerst in de gedaante van de financiële markten, nu in de gedaante van Angela Merkel. De terugkeer van een ander politiek fenomeen, Silvio Berlusconi, lijkt het beeld te bevestigen dat de hervormingswil zonder externe druk weer snel kan verdwijnen.

Aan het einde van een veelbewogen jaar lijkt Angela Merkel sterker dan ooit. De eurozone wordt meer Duits. Voor de monetaire unie is dat een zegen, voor de populariteit van Angela Merkel en Duitsland in de rest van Europa echter niet. Misschien zijn het de noodzakelijke negatieve neveneffecten van Merkiavelli in Europa. Maar Cubaanse verkiezingsuitslagen zal Merkel in Europa niet halen.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column verscheen vandaag ook in de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2895/column-merkiavelli>